

'Αρ. Σπ. Μητρώου 3615

'Υπό 'Ιωάννου 'Ιωάννου

Ίστορικό : 'Ενώ τὸ σπήλαιο - μοναστήρι τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων κοντὰ στὸ χωριὸ Βασιλικὴ τοῦ Μεσολογγίου εἶναι γνωστὸ στὴν περιοχὴ ἀπὸ πολλὰ χρόνια, μόνον τὸ 1963 ἀπὸ δημοσίευση σὲ ἐφημερίδα πληροφορεῖται ἡ Ε.Σ.Ε. γιὰ τὸ σπήλαιο αὐτό, πού στὴν εἰσοδὸ του εἶναι χτισμένο ἓνα δλόκληρο Παλαιὸ Μοναστήρι. Τὸν Αὐγούστο τοῦ 1969 ὁμάς μελῶν τῆς Ε.Σ.Ε., μὲ ἐντολὴ τῆς καὶ χορηγία ΕΟΤ, ἐρευνᾶ, μελετᾶ, χαρτογραφεῖ καὶ φωτογραφίζει τὸ σπήλαιο - μοναστήρι. Τὴν ὁμάδα ἀποτελοῦσαν ὁ κ. Ί. Ίωάννου ἀρχηγὸς καὶ συνεργάτες ἡ κ. Ν. Ίωάννου καὶ ἡ δις Γ. Ίωάννου.

Προσπέλασις : Τὸ σπήλαιο θρίσκεται στὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ τοῦ βουνοῦ τῆς Βαράσοθας καὶ ἀπέχει τρία τέταρτα τῆς ὥρας μὲ πορεία ἀπὸ τὸ χωριὸ τῆς Βασιλικῆς τοῦ νομοῦ Μεσολογγίου.

Τὸ σπήλαιο : Τὸ σπήλαιο εἶναι μιὰ σειρὰ ἀπὸ διαδοχικὲς κοιλότητες πού μὲ τὸ τεχνητὸ ἔργο τῆς μονῆς στὴν εἰσοδὸ τους δημιουργοῦν ἓνα σύολο.

Ἀρχίζουμε τὴν περιγραφὴ ἀπὸ τὰ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῶν διαδοχικῶν τμημάτων.

Στὴν ἀρχὴ σὲ ὕψος 2,5 μ. ἀπὸ τὸ δάπεδο ὑπάρχει ἀνοιγμα 1,2 μ. καὶ μὲ ὕψος 0,8 μ. εἶναι ἡ εἰσοδος ὅπου τὸ «ἀγίασμα». Ἐνας στενὸς διάδρομος πού στὰ 3 μ. μῆκος ἀπότομα γίνεται τὸ δάπεδὸ του κάθετο. Ἀνοίγεται μετὰ κυκλικὸς θάλαμος 3,5 X 3,5 μ. μὲ ὕψος 3 μ. Στὸ δάπεδο λίμνη μὲ βάθος νεροῦ 0,6 μ. Καὶ ὑπάρχουν στὰ τοιχώματα τοῦ μικροῦ αὐτοῦ θαλάμου ἔγχνη ἀπὸ στάθμες νεροῦ παλαιότερες, ὅταν ὑπῆρχε στὴν λίμνη μεγαλύτερη ποσότης νεροῦ. Ἡ ὑπαρξη τοῦ νεροῦ εἶναι ὁ βασικὸς παράγων πού χτίστηκε τὸ μοναστήρι τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων στὸ σημεῖο αὐτὸ τοῦ βουνοῦ.

Ἐξωτερικὰ στὸ βράχο ὑπάρχει κτίσμα, πού ὁ τρόπος πού εἶναι κτισμένο δείχνει ὅτι εἶναι δεξιμενῆ. Ὁ ἐξωτερικὸς τοῖχος ἔχει μῆκος 10 μ. Ὁ πρῶτος δεξιὸς τοῖχος ὁ κάθετος πρὸς τὸν βράχο ἔχει μῆκος 2 μ. Ὁ ἀριστερὸς κάθετος πρὸς τὸν βράχο 4,5 μ.

Μετὰ ἀπὸ 1 μ. βράχο ἀρχίζει τὸ κυρίως σπήλαιο. Στὴν ἀρχὴ ἀμέσως ὁ βράχος ἀνοίγει πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ του 6,5 μ. Ἐχει ἀνοιγμα στὴν ἀρχὴ 8 μ. στὸ τέλος 4 μ. Στὸ δάπεδο τοῦ τέλους ὑπάρχει κτίσμα μὲ σχῆμα τάφου. Ἀριστερὰ ὑψηλότερα ὑπάρχουν δύο μικρὲς ὀπές πού ἐνώνουν τὸ τμήμα αὐτὸ μὲ τὸ τμήμα πού συνεχίζει πρὸς τὰ ἀριστερὰ. Ἀριστερὰ τῆς πρώτης ἐσοχῆς ὑπάρχει σύμπλεγμα ἀπὸ τοίχους καὶ σαλοπάτια. Στούς βράχους καὶ τὴν ὄροφὴ διακρίνονται τοιχογραφίες ἀρκετὰ καθαρές μὲ τὴν καλύτερη τεχνικὴ.

Στό κέντρο τῆς εἰσόδου τοῦ νέου τμήματος ὑπάρχει τοῖχος τεχνητός. Ἐπίσης, σωρός ἀπό γκρεμισμένο τοῖχο. Δεξιὰ τὸ τμήμα πού ἀναλύσαμε πῶς πάνω καὶ ἀριστερὰ τοῖχος μὲ τοιχογραφίες. Πίσω ἀπὸ τὸν ζωγραφισμένο τοῖχο κτίσμα πού θυμίζει τάφο.

Οἱ διαστάσεις τοῦ ανοίγματος εἶναι τὸ πλάτος 12 μ. τὸ μῆκος 15 μ. Ἀριστερὰ ὄλο μεγάλες κολώνες. Δεξιὰ ἀπὸ κατηφορικό θάλαμο θρῖσκόμαστε στὶς δύο ὁπὲς πού εἶχαμε συναντήσει καὶ ἐνώνεται τὸ τμήμα αὐτὸ μὲ τὸ τμήμα ὅπου ὁ πρῶτος τάφος. Συνεχίζει πρὸς τὰ ἀριστερὰ ὁ κατηφορικός θάλαμος μὲ μῆκος ἀπὸ τίς ὁπὲς 10 μ. Δεξιὰ δύο ἕμορφες κολώνες. Ἀριστετέρᾳ στό τέλος θεαματικές ροομορφές πολὺ διακοσμημένες μὲ λιθωματικό ὕλικό.

**Ἀπὸ τὸ δεξιὸ τμήμα διακρίνεται ἡ πρόχειρη σκάλα
πού ὀδηγεῖ στό « Ἀ γ ί α σ μ α ».**

Φωτ. Ἰωαν. Ἰωάννου

Μετὰ ἀπὸ τοίχωμα 2 μ. εἶναι ἡ δεξιὰ πλευρὰ τῆς εἰσόδου μεγάλου σπηλαίου, μὲ ἄνοιγμα 15 μ., ὕψος 6 μ. καὶ μῆκος 18 μ. στό τέλος στενεύει: στά 3,5 μ. Δεξιὰ στὴν ἀρχὴ ὑπάρχει τεχνητός τοῖχος καθὼς ἐπίσης καὶ λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἀριστερῆς πλευρᾶς τῆς εἰσόδου.

Στὴν ἀρχὴ τοῦ ανοίγματος τῆς εἰσόδου στό δάπεδο μεγάλοι ὀγκόλιθοι. Αὐτὸ εἶναι ὄλο τὸ σύνολο τῶν διαδοχικῶν κοιλοτήτων πού σχηματίζουν τὸ σπηλαίο - μοναστήρι τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.

Ἀ ρ χ α ι ο λ ο γ ί α - Λ α ο γ ρ α φ ί α : Δὲν παρατηρήθη οὐδεμία ἐνδειξις ἀρχαιολογική.

Τὸ λαογραφικὸ καθὼς καὶ τὸ ἱστορικὸ τῆς κτίσεως καὶ τῆς καταστροφῆς τοῦ

μοναστηρίου τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, παρουσιάζει ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον.

Τουρισμός: Τὸ σπήλαιο-μοναστήρι τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων θεωρήθηκε γενικοῦ τουριστικοῦ ἐνδιαφέροντος γιὰ τοὺς κάτωθι λόγους:

1. Τὸ μοναδικὸ θέαμα τῶν ἐρειπίων τῆς μονῆς καὶ τῶν μισοκαταστρεμμένων τοιχογραφιῶν.

2. Γιὰ τὸ σεβαστὸ μέγεθος τοῦ συνόλου τῶν σπηλαιῶν. Εἶναι δυνατόν νὰ διευθετηθοῦν 230 μ. τουριστικῶν διαδρόμων.

3. Ἡ ὀργάνωσις τῆς ἐπισκέψεως τῆς μονῆς μὲ ἄλογα, καθὼς καὶ τῆς δευτέρας μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου ποὺ εἶναι καὶ αὐτὴ χτισμένη στὴν Βαράσοβα ἀλλὰ στὴν

Τὸ χωριὸ Βασιλιὰ ἀπὸ τὴν εἴσοδο τοῦ Σπηλαίου-μοναστηρίου.

Φωτ. Ἰωαν. Ἰωάννου

δυτικὴ πλευρὰ, εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῆ τουριστικὸς μαγνήτης μὲ παγκόσμιο ἐνδιαφέρον. Παρατίθενται φωτογραφία τοῦ σπηλαίου καὶ μιᾶς τουριστικῶς ἀξιοποιημένης παλαιᾶς πόλεως τῶν Ἰνδιάνων γιὰ σύγκριση τοῦ τουριστικοῦ αὐτοῦ ἀξιοθέατου.

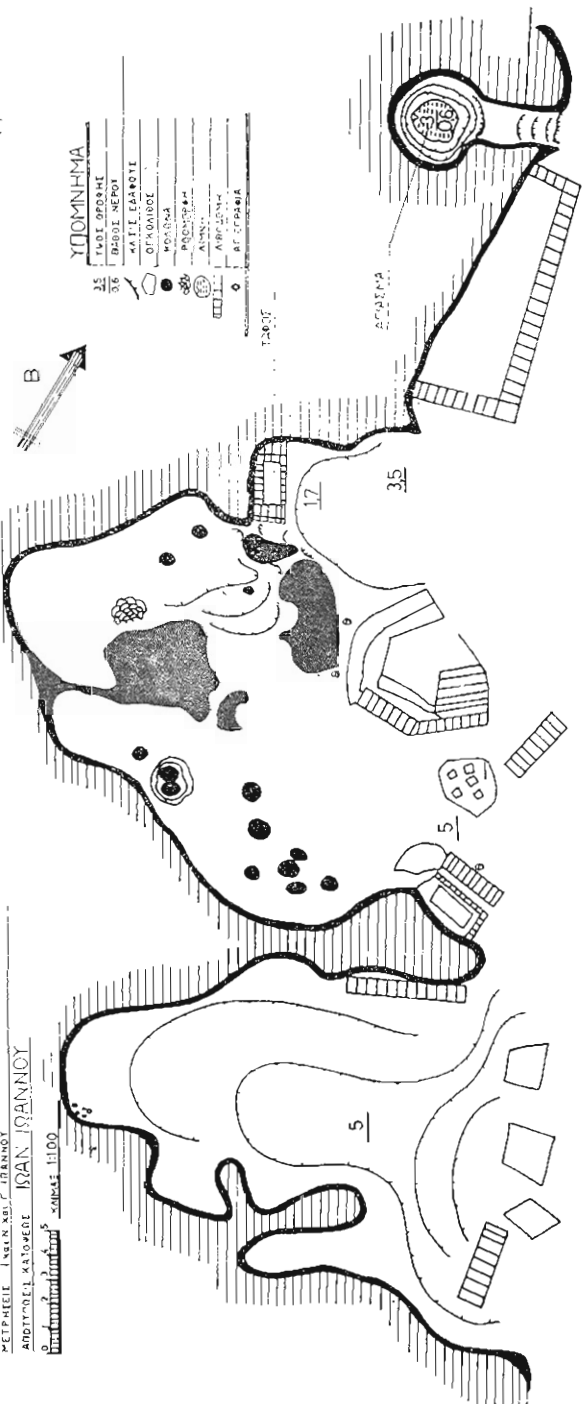
Μὲ ἄλογα σὲ δλόκληρο ὁλοήμερο ἐκδρομὴ εἶναι δυνατὴ ἢ ἐπίσκεψις τοῦ σπηλαίου-μοναστηριοῦ Ἁγ. Ἀποστόλων, μετὰ στὴν κορυφὴ τῆς Βαράσοβας, ἀπὸ ὅπου ἔχουμε φαντασμαγορικὴ θέα τοῦ Πατραϊκοῦ κόλπου, καὶ στὴν ἐπιστροφή ἐπίσκεψις τοῦ σπηλαίου-μοναστηριοῦ (καὶ αὐτὸ διαθέτει ἀξιόλογες τοιχογραφίες) Ἁγίου Νικολάου. Ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ Τουρισμὸ λείπουν παρόμοιες ἐκδηλώσεις.

Οἱ ἐκδηλώσεις αὐτὲς θὰ τονώσουν τὴν τουριστικὴν κίνηση πρὸς τὸν νομὸ Μεσολογίου, ἀλλὰ καὶ θὰ εἶναι κάτι τὸ καινούργιο καὶ τὸ πρωτότυπο γιὰ τὴν χώρα μας.

4. Ἡ πρότασις ὀργάνωσεως στὸ βουνὸ τῆς Βαράσοβας Ἐθνικοῦ Δρυμοῦ. Αὐτὸ τὸ γεγονός θὰ προσθέσῃ ἕνα ἀκόμα ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν περιοχὴ αὐτὴ ὅπου καὶ τὰ δύο σπήλαια-μοναστήρια μὲ τίς τοιχογραφίες.

ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΙΩΑΝΝ. Κ. ΠΑΝΟΥ
 ΑΡΧΗ ΕΤΣ 3615
 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΙ ΚΑΛΩΣΕΙΣ ΚΡΑΝ ΙΩΑΝΝΟΥ
 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

RESUME

Cave Monastery of «St. Apostollon» of Vassiliki of Messologi S.S.G. No 3615

By John Ioannou

It is an abandoned monastery which was built in caves located on the mountain Varassova close to the village Vassiliki. It is considered of general tourist interest because of its singularity in Greece. It reminds the famous old Indian's settlements which constructed under big geological sheds of America. The ruins of the monastery and its half - damaged wall - paintings is an impressive spectacle.

We propose the organization of a National wood on the mountain of Varassova.